

Інформаційний лист

про нововведення в системі охорони здоров'я

Назва листа: «Психодіагностичний опитувальник студента» як метод оцінки донозологічних психічних станів у студентів.

Автори: д.мед.н, проф. В.О.Коробчанський, О.Г.Резніченко

Установа розробник: Харківський національний медичний університет.

Назва проблеми: Гігієна праці.

Суть впровадження: спосіб оцінки донозологічних психічних станів у студентів як складова частина медико-психологічного моніторингу здоров'я студентів. За допомогою запропонованого опитувальника.

Пропонується для впровадження в практику роботи лікарів з гігієни праці, лікарів з гігієни дітей та підлітків, медичних психологів, психотерапевтів.

Відомо, що впровадження в учбовий процес педагогічних інновацій часто здійснює стресоподібний вплив на формування психічного здоров'я студента, що потребує впровадження нових, сучасних методів дослідження донозологічних психічних станів.

Донозологічні психічні стани за можливим розвитком астеничних, депресивних та іпохондрічних проявів виявлено у досить великій кількості студентів вищих навчальних закладів (ВНЗ) ($43,05 \pm 2,86\%$, $n=527$). Слід звернути увагу і на той факт, що у значному числі випадків зареєстровано поєднані прояви донозологічних порушень психоемоційного стану (астенії і іпохондрії, астенії та депресії і т.ін.), ($27,05 \pm 2,86\%$).

На теперішній час відомі методики, які дають можливість виявити донозологічні психічні стани, але вони орієнтовані на дослідження широкого кола осіб та не враховують особливостей окремих груп населення. Запропонований «Психодіагностичний опитувальник студента» (Табл. 1) включає 29 питань, які побудовані з урахуванням особливостей функціонального стану центральної нервової системи, умов навчання та соціально-побутових умов життєдіяльності студентської молоді, і ґрунтується на оцінці психофізіологічних функцій пам'яті, уваги й мислення. Опитувальник був апробований в рамках НДР "Розробка, апробація та впровадження сучасних технологій оцінки стану здоров'я та його корекція". Співставлення результатів опитування студентів за розробленим алгоритмом з результатами опитування студентів

за "Мінесотським багатоаспектним особистісним опитувальником" та опитувальником "Міні-Мульт" довело його надійність та валідність.

Інструкція: «Уважно читаючи запитання, відверто та швидко відповідайте. Виберіть один з трьох варіантів відповіді («Так», «Ні», «Можливо»), ставлячи «+» у відповідній клітинці. Відповідь «Можливо» бажано не використовувати.

Таблиця 1

П.І.Б. _____ Стать ч/ж (підкреслити)

Вік _____ Група, курс, ф-т _____ Дата обстеження _____

№	Питання	Так	Ні	Можливо
1.	Ви завжди пам'ятаєте події, які відбулися на попередньому занятті або протягом учорашнього дня?			
2.	Чи було останнім часом, щоб Ви не могли згадати, котра година?			
3.	Ви легко зачуєте вірші, тексти?			
4.	Вам складно виконувати кілька справ одночасно?			
5.	Сьогодні Ви почуваете себе бадьорим?			
6.	Вам важко переходити від однієї теми розмови до іншої?			
7.	Вам легко дається усний рахунок?			
8.	Ви стали частіше спізнюватися на заняття?			
9.	Ви легко заснули вчора ввечері?			
10.	Ви стали частіше одержувати травми вдома, на вулиці?			
11.	Ви коли-небудь говорили неправду?			
12.	Вам знайоме почуття безвиході?			
13.	Вам завжди легко перерахувати решту в магазині?			
14.	Останнім часом ви стурбовані подіями навколо Вас?			
15.	Вам легко, не дивлячись на годинники, сказати котра година?			
16.	Ви відзначаєте, що Вам складно вчасно закінчити доручену справу?			
17.	Ви завжди охоче виконуєте доручення?			
18.	Вам знайоме почуття байдужності до навколишнього?			
19.	Ви щаслива людина?			
20.	Ви часто винні в поганих справах?			
21.	Вам подобається бути в центрі уваги?			
22.	У Вас було бажання привласнити собі чуже?			
23.	Ви часто прислухаєтеся до своїх внутрішніх відчуттів?			
24.	У Вас міцне гарне здоров'я?			
25.	Ви часто хворієте?			
26.	У Вас рідко буває погане самопочуття?			
27.	Вам знайоме почуття постійного болю?			
28.	Ви коли-небудь зазрили друзям?			
29.	Вам здавалося, що Ви кращий ніж інші?			

Результати опитування оцінюються за наступними шкалами:

- **Шкала «А».** Кожна «негативна» відповідь на питання 1, 3, 5, 7, 9 та «позитивна» відповідь на питання 2, 4, 6, 8, 10 оцінюється двома балами. Кількість балів від 10 до 20 оцінюється як донозологічний стан по можливому розвитку астеничних проявів.

- **Шкала «Д».** Кожна «негативна» відповідь на питання 13, 15, 17, 19, 21 та «позитивна» на питання 12, 14, 16, 18, 20 оцінюється двома балами. Кількість балів від 10 до 20 оцінюється як донозологічний стан за можливим розвитком депресивних розладів.

- **Шкала «І».** Кожна «негативна» відповідь на питання 24, 26, та «позитивна» на питання 23, 25, 27 оцінюється двома балами. Кількість балів від 10 до 20 оцінюється як донозологічний стан за можливим розвитком розвитку іпохондричних проявів.

Якщо при опитуванні відзначаються дві або більше ознак донозологічних станів, тобто підслідний отримує від 10 до 20 балів відразу за двома, або трьома шкалами (астенія і депресія, або астенія і іпохондрія та ін.), то такі стани визначаються, як поєднані. Таких студентів слід направляти на консультування до психологів.

- **Шкала «Л».** Оцінює щирість підслідного. «Негативні» відповіді на питання 11, 22, 28, 29 оцінюються двома балами. При кількості балів від 4 до 8 результати опитування вважаються недостовірними.

Відповідь «Можливо» на будь-яке питання оцінюється одним балом.

Дослідження є фрагментом планової наукової теми Харківського національного медичного університету «Розробка, апробація та впровадження сучасних технологій оцінки стану здоров'я та його корекції» (Шифр КПКВК 2301020, № держреєстрації 0701U001392, 2007-2011 рр.).

За додатковою інформацією з даної проблеми слід звертатись до авторів листа: Коробчанський Володимир Олексійович, Резніченко Олександр Георгійович, Харківський національний медичний університет МОЗ України, кафедра гігієни та екології №1, тел. (057) 707-72-99, 707-72-51